

*Задоя К. П.,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального права
та кримінології юридичного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

ЗМІЦНЕННЯ СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА МІЖНАРОДНИМ КРИМІНАЛЬНИМ СУДОМ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІР

Визнання Україною юрисдикції Міжнародного кримінального суду у подальшому вимагатиме ефективного співробітництва з цією міжнародною судовою установою. На жаль, чинне кримінальне процесуальне законодавство відзначається істотними вадами, що перешкоджають такому співробітництву. Однак прийняття Верховною Радою України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом» може докорінно змінити ситуацію.

Ключові слова: міжнародна судова установа; Міжнародний кримінальний суд; підстави міжнародного співробітництва; передача особи; міжнародний договір.

Признание Украиной юрисдикции Международного уголовного суда в дальнейшем потребует эффективного сотрудничества с этим международным судебным органом. К сожалению, действующее уголовное процессуальное законодательство отмечено существенными недостатками, препятствующими такому сотрудничеству. Однако принятие Верховной Радой Украины проекта Закона Украины «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины относительно сотрудничества с Международным уголовным судом» может в корне изменить ситуацию.

Ключевые слова: международный судебный орган; Международный уголовный суд; основания международного сотрудничества; передача лица; международный договор.

5 жовтня 2017 року Кабінет Міністрів України вніс на розгляд Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом», реєстр. № 7179 (далі – законопроект № 7179), який передбачає масштабні зміни до Криміналь-

ного процесуального кодексу України (далі – КПК), що мають за мету створити належне правове підґрунтя для міжнародного співробітництва України з Міжнародним кримінальним судом (далі – МКС, Суд). Законопроект передбачає доповнення КПК новою главою 47, яка має комплексно урегулювати питання про «обсяг і порядок... співробітни-

цтва [України та МКС], центральні органи України, відповідальні за забезпечення співробітництва з МКС, порядок надання правової допомоги на прохання МКС, вирішення питань про арешт, передачу та тимчасову передачу осіб до МКС, проведення консультацій з питань, що виникають у зв'язку зі здійсненням співробітництва тощо»¹.

Нагальність таких змін обумовлена тим, що Україна хоча досі й не ратифікувала Римський статут Міжнародного кримінального суду від 17 липня 1998 року (далі – РС, Статут), але двічі визнала юрисдикцію МКС *ad hoc* на засадах статті 12(3) РС. Перша заява українського Уряду від 17 квітня 2014 року охоплює події на території України, що мали місце в період між 21 листопада 2013 року та 22 лютим 2014 року (зокрема, мова йде про злочини, вчинені проти учасників руху «Євромайдан»), а друга від 8 вересня 2015 року – події, що мали чи матимуть місце на території України в період з 20 лютого 2014 року до моменту ратифікації Україною РС (подання цієї заяви викликане прагненням української влади забезпечити невідворотність відповідальності за злочини, вчинені в контексті агресії з боку Російської Федерації)². Допоки Офіс Прокурора МКС здійснює так зване попереднє вивчення (*preliminary examination*) ситуації в Україні, інформування Суду про певні факти не вимагає якихось специфічних правових підстав. Однак, якщо розпочнеться «справжнє» розслідування української ситуації, без ухвалення законопроекту № 7179, співробітництво між Україною та МКС може виявитись заблокованим з українського боку через «дефіцитність» національного законодавства. На окремі прогалини у національному праві України у контексті співробітництва з МКС вже звертали увагу українські юристи (наприклад, К. В. Юртаєва та А. В. Під-

городинська [1; 2]), однак видається, що проблема є значно серйознішою.

«Дефіцитність» положень розділу IX КПК стосовно співробітництва України з міжнародними судовими установами. Чинний розділ IX КПК «Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження» в принципі допускає можливість співробітництва України з міжнародними судовими установами, але у доволі специфічний спосіб:

1) єдине спеціальне положення кримінального процесуального закону щодо співробітництва з міжнародними судовими установами передбачене статтею 614 КПК, яка урегулює питання визнання та виконання вироків міжнародних судових установ;

2) в усіх інших випадках можливість співробітництва з міжнародними судовими установами впливає з того, що в п. 4 ч. 1 ст. 541 КПК наскрізне для всього розділу IX КПК поняття «запитуюча сторона» охоплює як держави, так і міжнародні судові установи. Відповідно, це *prima facie* дозволяє застосовувати всі положення розділу IX КПК, в яких йде мова про запитуючу сторону (наприклад, статті 567 чи 568 Кодексу).

Проблема, однак, полягає в тому, що КПК доволі стримано підходить до питання про правові підстави співробітництва України з міжнародними судовими установами. Зокрема, стаття 543 КПК говорить про те, що порядок розгляду уповноваженим (центральним) органом України запиту іншої держави або міжнародної судової установи про таку допомогу і порядок виконання такого запиту визначаються цим Кодексом і чинними міжнародними договорами України. Використання сполучника «і» (а не «або/чи») між згадками про КПК та міжнародні договори, а також те, що наступна за порядком стаття 544 КПК стосується питань міжнародного співробітництва

¹ Пункт 2 Пояснювальної записки до законопроекту.

² Варто зауважити, що поданням кожної із цих двох заяв передувало ухвалення заяв Верховної Ради України, відповідно, від 25 лютого 2014 року та від 4 лютого 2015 року. Втім, МКС розглядає як такі, що активують його юрисдикцію стосовно подій, які мали місце на території України, саме заяви, зроблені українським Урядом, а не заяви Верховної Ради України.

за відсутності договору, нашою є на ви-
сновок про те, що за загальним правилом
основою міжнародного співробітництва
під час кримінального провадження між
Україною та іноземною державою або
міжнародною судовою установою за за-
гальним правилом має бути відповідний
міжнародний договір. Утім, між Украї-
ною та МКС подібний договір відсутній.

У контексті відносин між цими сто-
ронами не може вважатись договором
про міжнародне співробітництво Рим-
ський статут попри те, що його части-
на 9 урегулює подібні питання. Заяви
Уряду України про визнання юрисдик-
ції МКС є лише актами, що спрямовані
на одностороннє виникнення¹ в Україні
зобов'язань перед МКС [3; 4], зокрема –
зобов'язання співпрацювати з Судом
відповідно до частини 9 РС, як того ви-
магає стаття 12(3) Статуту. Проте заяви
від 17 квітня 2014 року та від 8 вересня
2015 року не роблять Україну учасницею
цього міжнародного договору, а, отже, –
його положення не можуть бути осно-
вою для міжнародного співробітництва
України з РС в розумінні статті 543 КПК.

Як вже відмічалось вище, стаття 544
Кодексу допускає можливість міжна-
родного співробітництва за відсутності
договору на засадах взаємності. Втім,
існує щонайменше дві причини вважати,
чому принцип взаємності нерелевантний
в контексті співробітництва з міжнарод-
ними судовими установами держав вза-
галі та України зокрема:

1) текстуальні особливості статті
544 КПК – в її частині першій йде мова
про запит іноземної держави, але не про
запит запитуючої сторони;

2) сутність принципу взаємності –
він передбачає горизонтальний тип від-
носин між сторонами, який можливий

винятково між державами, але якого
не може бути у випадку співробітництва
держави та міжнародної судової устано-
ви (спрощено кажучи, держава не може
вимагати від міжнародної судової уста-
нови видачі особи, що перебуває в роз-
порядженні суду, або перейняття крими-
нального провадження).

Можливі підстави співробітництва
України з МКС поза межами розді-
лу IX КПК. *De lege lata* співробітництво
України з МКС гіпотетично могло би
грунтуватись ще на двох підставах:

1) на підставі специфічного правове-
го режиму співробітництва з міжнарод-
ними судовими установами за відсутно-
сті договору, що впливав би з ч. 6 ст. 9
КПК, яка передбачає звернення до за-
гальних засад кримінального прова-
дження у випадках, коли положення цьо-
го Кодексу не регулюють певні питання
або регулюють їх неоднозначно;

2) у контексті того, що Офіс Проку-
рора МКС не виключає кваліфікації пев-
них подій на території Криму та Донбасу
як воєнних злочинів, вчинених у зв'язку
зі збройним конфліктом міжнародно-
го характеру², та виключно для питан-
ня передачі осіб у розпорядження МКС
на його прохання – на підставі положень
Женевських конвенцій про захист жертв
війни від 12 серпня 1949 року³, які пе-
редбачають, що кожна сторона «зобов'я-
зується розшукати осіб, яких обвинува-
чено у вчиненні або в наказі вчинити...
серйозні порушення [цих конвенцій].
Вона може також, якщо вона вважає
це потрібним, і відповідно до положень
свого законодавства, передати таких осіб
для судового процесу іншій заінтересо-
ваній Високій Договірній Стороні...». Ці
положення є одним із перших прикладів
закріплення в конвенційному праві зо-

¹ Див. детальніше про природу та наслідки таких актів, наприклад, Керівні принципи, що застосовуються до односторонніх заяв держав, здатних призвести до виникнення односторонніх зобов'язань, ухвалені Ко-
місією міжнародного права ООН в 2006 році (A/CN.4/557).

² Див. Доповідь Офісу Прокурора МКС про діяльність з попереднього вивчення [ситуацій] (2017), пар. 86–
88, 97–103 та 89–95, 104–110, відповідно.

³ Зокрема, мова йде про статтю 49 Женевської конвенції про поліпшення долі поранених і хворих у ді-
ючих арміях, статтю 50 Женевської конвенції про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали
корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі, статтю 129 Женевської конвенції про поведження з вій-
ськовополоненими, статтю 146 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни.

бов'язання *aut dedere aut judicare* (видай або суди), а якщо говорити точніше – різновиду цього зобов'язання, що має назву *primo prosequi secundo dedere* (в першу чергу переслідувати, в другу – видавати)¹. Гіпотетичне посилення на них задовольняло б вимоги статей 543 та 544 КПК стосовно правових підстав співробітництва України з міжнародними судовими установами.

На жаль, ані ч. 6 ст. 9 КПК, ані положення Женевських конвенцій не можна назвати належними правовими підставами для співробітництва України з МКС або принаймні підставами для повноцінного співробітництва в тому обсязі, який передбачає частина 9 РС. Причиною цього є несумісність міжнародного співробітництва на зазначених вище підставах із зобов'язаннями України за Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року (далі – ЄКПЛ) з урахуванням практики тлумачення цього договору Європейським судом з прав людини (далі – ЄСПЛ). Зокрема, мова йде про випадки, коли міжнародне співробітництво передбачає обмеження певних прав особи. Наприклад, відповідно до статті 89 РС МКС може просити від держав арешту та передачі у його розпорядження осіб, які підозрюються у вчиненні злочинів, що розслідуються Судом. Утім, виконання Україною такого прохання в частині арешту має також відповідати зобов'язанням за ЄКПЛ, а саме – за статтею 5(1)(f) Конвенції, яка допускає, що право на свободу та особисту недоторканість може бути обмежене у випадках і відповідно до процедури, встановленої законом, для законного арешту або затримання особи, щодо якої провадиться процедура екстрадиції.

Слід звернути увагу, що в тексті статті 5(1)(f) ЄКПЛ вжите поняття «екстрадиція (*extradition*)», яким у міжна-

родному праві традиційно іменують видачу особи іншій (іноземній) державі. У той же час аналогічна процедура, яка здійснюється за запитом міжнародної судової установи, як правило, називається «*передачею (surrender)*» (див., наприклад, статтю 89 РС). Таким чином, може постати запитання про те, чи справді держава має брати до уваги статтю 5(1)(f) Конвенції, розглядаючи прохання міжнародної судової установи про передачу особи в її розпорядження? Утім, практика ЄСПЛ все ж дає підстави вважати, що поняття «екстрадиція» в тексті статті 5(1)(f) ЄКПЛ має тлумачитись поширювально та охоплює й випадки передачі осіб у розпорядження міжнародних судових установ. По-перше, ЄСПЛ неодноразово визнавав, що у ситуаціях, коли співробітництво у рамках процедури екстрадиції має місце між державою-членом Конвенції та державою, яке не є членом Конвенції, це не робить арешт та затримання особи *per se* порушенням статті 5(1)(f) Конвенції. У таких випадках оцінка правомірності арешту та затримання має здійснюватись з огляду на положення міжнародного договору про видачу або в разі його відсутності з огляду на інші релевантні обставини². Для цілей відповіді на запитання про те, чи охоплює поняття «екстрадиція» в тексті статті 5(1)(f) ЄКПЛ передачу особи міжнародній судовій установі, така правова позиція ЄСПЛ є важливою, адже вона допускає, що під екстрадицією може розумітись й передача особи суб'єкту міжнародного права, що не є учасником ЄКПЛ. Утім, звичайно, ця теза ще не свідчить, що таким суб'єктом може бути міжнародна судова установа. Більш акцентовано на це вказує позиція ЄСПЛ в справі *Naletilic v. Croatia (1999)*. Заявник у цій справі оскаржував його передачу в розпорядження Міжнародного кримінального трибуналу для колишньої

¹ Див. детальніше, наприклад, Остаточну доповідь Робочої групи щодо зобов'язання видавати або здійснювати судові переслідування (*aut dedere aut judicare*), затверджену Комісією міжнародного права ООН в 2014 році (A/CN.4/L.844), пар. 25.

² Див., наприклад, постанову ЄСПЛ у справі *Ocalan v. Turkey [GC] (2005)*, пар. 87.

Югославії (далі – МКТЮ), стверджуючи, зокрема, те, що така передача порушила його право на справедливий суд (стаття 6(1) ЄКПЛ). В ухвалі в цій справі ЄСПЛ відмітив, що хоча з точки зору конвенційного положення, на яке посилався заявник, держава повинна відмовляти у видачі особи, якщо це призведе до порушення права на справедливий суд, зокрема – в частині розгляду справи незалежним і безстороннім судом, однак у даному випадку з боку Хорватії не було порушення такої вимоги, оскільки МКТЮ може вважатись незалежним та безстороннім судом. Тим самим, ЄСПЛ визнав, що екстратериторіальні правові ефекти ЄКПЛ¹ мають місце й у випадках передачі осіб у розпорядження міжнародних судових установ. Отже, якщо у випадках надходження запиту про передачу особу у розпорядження міжнародної судової установи, держава повинна запобігти можливим порушенням конвенційних гарантій, що стануться поза її територією, але внаслідок її дії, розумно вважати, що тим більше на державу поширюються зобов'язання, які випливають зі статті 5(1)(f) ЄКПЛ у разі арешту чи затримання особи. Отже, вжито в тексті цього конвенційного положення поняття «екстрадиція» має тлумачитись як таке, що охоплює й передачу особи у розпорядження міжнародної судової установи.

Окрім того, слід зробити ще одне застереження стосовно змісту статті 5(1)(f) Конвенції. Дослівно це положення містить певні гарантії, які стосуються винятково арешту та затримання особи в рамках процедури екстрадиції, але не процедури екстрадиції в цілому². Однак водночас ЄСПЛ визнав, що порушення передбаченої законом процедури арешту особи, щодо якої провадиться

екстрадиція, може мати місце не лише через порушення процесуальних гарантій, а й через неякісний змістом запиту про видачу, в якому не було наведено інформацію, що давала б розумні підстави підозрювати особу у вчиненні злочину, у зв'язку із вчиненням якого і запитується видача³. Таким чином, хоча стаття 5(1)(f) ЄКПЛ надає особі гарантії не у зв'язку із процедурою екстрадиції, а у зв'язку із арештом чи затриманням у рамках такої процедури, неправомірність обмеження права на свободу та особисту недоторканість, утім, може бути пов'язана з правовими дефектами самого порядку видачі особи у конкретних випадках. Інакше кажучи, наявність обставин, що свідчать про неправомірність самої процедури екстрадиції, є показником неправомірності арешту чи затримання особи, щодо якої запитується видача.

Врешті-решт, оцінюючи сумісність з вимогами статті 5(1)(f) ЄКПЛ можливого арешту особи на прохання МКС у рамках процедури її передачі у розпорядження вказаного Суду, який би ґрунтувався на ч. 6 ст. 9 КПК або положеннях Женевських конвенцій про захист жертв війни від 12 серпня 1949 року, не можна проігнорувати підхід ЄСПЛ, згідно з яким правові підстави для втручання держави у здійснення особою свого права на свободу та особисту недоторканість повинні відповідати певним стандартам якості, а саме – відповідати принципу правової визначеності, тобто мати такий зміст, що дозволяв би особі передбачати правові наслідки, які можуть для неї настати⁴. З цієї точки зору складно вважати здійснення Україною арешту особи на прохання МКС сумісним з вимогами статті 5(1)(f) ЄКПЛ на тій підставі, що можливе співробітництво з цією міжнародною судовою установою на підставі ч. 6 ст. 9 КПК

¹ Див. з приводу екстратериторіальної дії ЄКПЛ постанови ЄСПЛ в справах *Soering v. United Kingdom* (1989), пар. 86–87, *Loizidou v. Turkey (preliminary objections)* [GC] (1995), пар. 62.

² Див. з цього приводу постанови ЄСПЛ у справах *Ocalan v. Turkey* [GC] (2005), пар. 86 та *mutatis mutandis* *Čalovskis v. Latvia* (2014), пар. 129.

³ Див. постанову ЄСПЛ в справі *Čalovskis v. Latvia* (2014), пар. 183–191.

⁴ Див., наприклад, постанови Суду в справах *Čalovskis v. Latvia* (2014), пар. 182, 227; *Del Río Prada v. Spain* [GC] (2013), пар. 125.

або положеннях Женевських конвенцій про захист жертв війни від 12 серпня 1949 року є вельми неочевидним. Зокрема, сумнівно, що загальні засади кримінального провадження дозволяють особі передбачити можливість співробітництва України з МКС та, як наслідок, її арешту в рамках такого співробітництва, перш за все тому, що питання міжнародного співробітництва при здійсненні кримінального провадження взагалі та питання правових підстав такого співробітництва, зокрема, прямо урегульовані в кримінальному процесуальному законодавстві (див. розділ IX та статті 543–544 КПК, відповідно), яке не передбачає варіанту співробітництва України з міжнародною судовою установою за відсутності міжнародного договору. Що ж стосується потенційного посилання на положення Женевських конвенцій, то й воно не буде задовольняти вимоги принципу правової визначеності, адже вказані положення допускають можливості видачі особи іншій стороні цих договорів, до числа яких не належить МКС. Положення Женевських конвенцій не виключають можливості передачі особи у розпорядження міжнародної судової установи [5, para. 2887], але, очевидно, *per se* не є підставою для подібної форми міжнародного співробітництва. Також в Остаточній доповіді Робочої групи щодо зобов'язання видавати або здійснювати судові переслідування (*aut dedere aut judicare*), затвердженій Комісією міжнародного права ООН в 2014 році¹, пар. 19, 20 відмічається, що зобов'язання *aut dedere aut judicare* може бути виконано шляхом так званої *третьої альтернативи* (*third alternative*) – передачі особи у розпорядження компетентної міжнародної судової установи². Однак, по-перше, у допові-

ді чітко не визначено, чи повинна «*третьої альтернативи*» прямо обумовлюватись у відповідному договорі, чи її слід вважати імпліцитно присутньою у будь-якому договірному положенні типу *aut dedere aut judicare* (як у випадку з Женевськими конвенціями про захист жертв війни від 12 серпня 1949 року), а, по-друге, – навіть якщо коректним є другий із цих варіантів, можливість виконання зобов'язання *aut dedere aut judicare* шляхом «*третьої альтернативи*» ще не означає, що відповідне конвенційне положення, яке закріплює вказане зобов'язання, являє собою належну правову підставу для співробітництва держави та міжнародної судової установи в рамках «*третьої альтернативи*».

Таким чином, потенційне співробітництво між Україною та МКС виглядає доволі проблематичним з точки зору національного законодавства першої із сторін³. Варто відмітити, що «дефіцитність» положень КПК виявляється не лише в контексті співробітництва України з МКС у зв'язку із визнанням юрисдикції Суду в порядку статті 12(3) РС. Такі ж самі труднощі виникнуть й у випадку співробітництва з цією міжнародною судовою установою поза контекстом ситуації в Україні. Наприклад, Рада Безпеки ООН своєю резолюцією 1593(2005) 13 від 31 березня 2005 року передала на розгляд МКС ситуацію в Дарфурі (регіон Судану), а пункт 2 цього документа міститься заклик до усіх держав, що не є учасницями РС (тобто й до України), співпрацювати з Судом стосовно цієї ситуації. Таким чином, Україна зобов'язання співпрацювати з МКС у зв'язку із ситуацією в Дарфурі виконала, але, як вже відмічалось вище, жодного міжнародного договору між Україною та МКС немає⁴. Так само

¹ A/CN.4/L.844.

² Подібна альтернатива вже частково має статус *de lege lata* в «новому» конвенційному праві – див., наприклад, статтю 11(1) Міжнародної конвенції про захист усіх осіб від насильницьких зникнень від 20 лютого 2016 року.

³ Положення РС, навпаки, є більш гнучкими у питанні підстав міжнародного співробітництва МКС з державами, які не є учасниками РС. Зокрема, відповідно до ст. 87(5)(а) Статуту співробітництво може ґрунтуватись на підставі спеціальної домовленості, договорі чи іншій відповідній основі.

⁴ Гіпотетично можна вважати підставою для співробітництва України з МКС саму резолюцію Ради Без-

кримінальне процесуальне законодавство України не враховує того, що міжнародні судові установи можуть створюватись за рішенням Ради Безпеки ООН, як-от МКТЮ. Зокрема, пункт 4 резолюції Ради Безпеки ООН 827 (1993) від 25 травня 1993 року, на підставі якої і було утворено Трибунал, вимагав від усіх держав-учасниць ООН «повною мірою співпрацювати» з МКТЮ відповідно до цієї резолюції та Статуту МКТЮ, а також «вжити в рамках свого внутрішнього права будь-яких заходів, необхідних для здійснення цієї резолюції та статуту, включаючи зобов'язання держав виконувати прохання про надання допомоги або накази судової палати». Утім, оскільки між Україною та ООН було укладено лише Угоду про виконання вироку Трибуналу від 7 червня 2008 року,

співробітництво з МКТЮ з усіх інших питань не мало б достатніх правових підстав, якби від Трибуналу до України надійшов відповідний запит.

Прийняття законопроекту № 7179 має розв'язати цю системну проблему, оскільки, з одного боку, проект передбачає створення чітких правових підстав для співробітництва України з МКС, що важливо в контексті зроблених Україною заяв про визнання юрисдикції цього Суду, а, з іншого боку, – він містить зміни до статті 544 КПК, що в підсумку дозволять Україні безперешкодно співпрацювати з будь-якими міжнародними судовими установами, вже створеними чи такими, що будуть створені в майбутньому, незалежно від того, чи існує в Україні позадоговірний обов'язок співпрацювати з такими установами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. *Юртаєва К. В.* Проблеми та перспективи виконання в Україні вироку міжнародної судової установи. Вісник Кримінологічної асоціації України. 2016. № 3 (14). С. 99–109.
2. *Підгородинська А. В.* Деякі аспекти співробітництва України з міжнародними судовими установами. Вісник кримінального судочинства. 2017. № 2. С. 70–78.
3. *Куцєвич М. П.* Проблеми реалізації «реального» принципу дії міжнародного кримінального права в кримінально-правовій системі України. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки. 2015. № 6–2. С. 145–148.
4. *Гнатівський М. М.* Україна та Міжнародний кримінальний суд: конституційний аспект. URL: http://democracy-reporting.org/files/briefing_paper_ukraine_and_the_international_criminal_court_a_constitutional_matter_ukr.pdf.
5. ICRC, Commentary on the First Geneva Convention: Convention (I) for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field. Cambridge University Press, 2016. 1294 p.

Zadoya K. Strengthening the cooperation between Ukraine and International Criminal Court: A National Dimension

The Government of Ukraine lodged two declarations under article 12(3) of the Rome Statute accepting the International Criminal Court's jurisdiction over alleged crimes committed on its territory. On 25 April 2014, the Prosecutor of the International Criminal Court opened a preliminary examination of the situation in Ukraine. During the preliminary examination stage there are no circumstances which could avoid such cooperation. At once Ukrainian Code of Criminal Procedure contains some gaps which could block cooperation at the stage of investigation and prosecution.

In particular, national legislation allows cooperation between Ukraine and international criminal courts (tribunals) only if exist some international treaty which regulate such cooperation. But Ukraine and International Criminal Court didn't made corresponding treaty. Parties can't cooperate on the ground of the Rome Statute because Ukraine has only unilateral obligations with regard to the International Criminal Court.

пеки ООН, однак, з іншого боку, зміст її положення, яке стосується міжнародного співробітництва, є не надто конкретним, щоб вважатись «справжньою» підставою для співробітництва, а не закликом створити таку підставу, якщо вона відсутня.

Furthermore Ukraine and International Criminal Court can't cooperate on the ground of the principle of comity inasmuch as this principle is relevant only in the case of horizontal cooperation between states and cooperation between state and International Criminal Court is vertical, by it's very nature.

Consequently cooperation between Ukraine and International Criminal Court needs the strengthening at national level. The Government of Ukraine prepared draft bill which contains all necessary amendments to the Ukrainian Code of Criminal Procedure. Firstly, the draft bill covers all aspects of cooperation between Ukraine and International Criminal Court: the surrender of persons to the Court, the identification and whereabouts of persons or the location of items, the taking of evidence, including testimony under oath, and the production of evidence, the questioning of any person being investigated or prosecuted etc. Secondly, the draft bill creates a universal mechanism of cooperation between Ukraine and international criminal courts (tribunals) without a treaty.

Keywords: *international judicial institution; International Criminal Court; grounds of international cooperation; surrender of persons; international treaty.*

Стаття надійшла до редакції журналу 20.11.2017 р.